بغزیان، ماراتن افزایش قیمت‌ها را توجیه‌ناپذیر می‌داند؛

تاخت‌وتاز تورم در نظارت صفر درصدی دولت

مهرنوش حیدری

آلبرت بغزیان، استاد اقتصاد دانشگاه تهران می‌گوید: هیچ دلیل منطقی برای افزایش مداوم نرخ تورم وجود ندارد و شرایط کنونی نشان‌دهنده نظارت صفر بانک مرکزی بر حوزه ارز و نظارت صفر دولت بر سایر بازارهاست.

بر اساس آخرین آمار ارائه شده از سوی مرکز آمار ایران نرخ تورم نقطه‌ای در آبان ماه ۱۴۰۱، به عدد ۴۸,۱ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین ۴۸.۱ درصد بیشتر از آبان ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند.

نرخ تورم نقطه‌ای آبان ماه ۱۴۰۱، در مقایسه با ماه قبل ۵, ۰ واحد درصد کاهش یافته است.

نرخ تورم سالانه آبان ماه ۱۴۰۱ برای خانوارهای کشور به ۴۴,۰ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، ۱,۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

تورم افسار گسیخته آثار گسترده‌ای بر اقتصاد بیمار ایران گذاشته و روز به روز بر تبعات آن افزوده می‌شود. شرایط به‌گونه‌ای رقم خورده که هر گونه اقدام برنامه‌ریزی دولت برای مهار و کنترل غول بلعنده دستمزد و درآمد مردم؛ تقریبا اثربخش نبوده و نمود آن در زندگی و سبد معیشت مردم مشاهده نمی‌شود.

در سال‌های اخیر تورم ورکود توأمان موجب شده‌اند اوضاع زندگی برای دهک‌های درآمدی ضعیف و متوسط جامعه روزبه روز سخت‌تر شود و هر روز از توان اقتصادی خانوارها کاسته شود. اقتصاددانان تحت‌تاثیر عدم کنترل نرخ‌ها در بازار و بی‌سرانجامی سیاست‌های کنترلی از فقیرتر شدن جامعه سخن می‌گویند.

این اقتصاددان در پاسخ به این سوال که سطح دستمزدها با تورم بیش از ۴۸ درصد همخوانی ندارد و مردم برنامه‌های دولت برای مهار و کنترل تورم را احساس نمی‌کنند، تاکید کرد: نرخ بالای تورم در ایران همچنان پابرجاست. دولت از کند شدن آهنگ رشد تورم می‌گوید در حالی که نرخ تورم همین حالا در آمارهای رسمی بالاتر از ۴۴ درصد است. به این ترتیب طبیعی است که دولت از کاهش تورم سخن بگوید و مردم با تعجب به افزایش سرسام‌آور هزینه‌هایشان نگاه کنند.

وی گفت: دولت در قبال کنترل تورم مسئول است. تورم محصول سیاست‌های دولتی است. متاسفانه به جای اینکه دولت تورم را مهار کند، دستمزد را افزایش می‌دهد، یعنی دقیقا به جای آنکه مشکل اصلی را حل کند، دائما مسکن تزریق می‌کند و این بحرانی جدی است. همین حالا هم می‌بینیم به جای مهار تورم مدام از افزایش حقوق و دستمزد سخن می‌گویند و این‌ها یعنی دولت برنامه مهار تورم را ندارد.

وی گفت: افزایش مداوم تورم و تلاش برای جبران تورم از طریق افزایش حقوق و دستمزد بدان معناست که ماشین تولید تورم روشن بماند.

دولت شکست خورد

بغزیان بیان کرد: در اولویت نخست باید به دنبال مهار قیمت‌ها برویم زیرا بنده هیچ دلیلی نمی‌بینم تا حداقل در یک سال اخیر قیمت‌ها این گونه افزایش یابد. وی ادامه داد: خود دولت نیز قول داده بود که اولویت اصلی‌اش مهار تورم باشد. اما همچنان نرخ تورم با گذشت نزدیک به یک سال و چهار ماه از عمر دولت سیزدهم بالاست. دلیل خاصی وجود ندارد شاهد چنین تورمی باشیم اما افزایش نرخ‌ها اتفاق افتاده است.

سئوال ما این است، آیا تحریم‌ها سنگین‌تر شده است؟ پاسخ منفی است پس باید مقامات دولتی بگویند چرا شاهد افزایش مداوم نرخ مرغ، تخم مرغ، آجیل، اجاره خانه، قیمت مسکن و ... هستیم. مگر گچ و سیمان در داخل تولید نمی‌شود، مگر این مصالح را صادر نمی‌کنیم؟ هنگامی که کشوری امکان صادرات کالایی را در اختیار دارد یعنی مازاد تولید دارد پس تحریم روی آن اثر نگذاشته و فقط هزینه تولید را افزایش داده است.

متهم اصلی بانک مرکزی

بغزیان گفت: این شرایط نشان‌دهنده بی‌کفایتی بانک مرکزی در مدیریت نرخ ارز است؛ چه اتفاق خاصی رخ داده که نرخ ارز حداقل در یک ماه گذشته از ۳۱ هزار تومان به ۳۷ هزار تومان رسیده است؟ چه اتفاقی افتاده که قیمت خودرو بانوسان افزایشی همراه شده است؟ مگر تولید خودرو کم شده است؟ مگر خودروسازی ادعا نمی‌کند که میزان تولید افزایش یافته است؟ چرا باید شاهد چنین مواردی باشیم؟ وی تصریح کرد: بنده اسم این شرایط را نظارت صفر روی قیمت‌ها و مدیریت ارزی می‌گذارم.

وی در پاسخ به این سوال که سال گذشته و هنگام دستمزد ۱۴۰۱ نسبت به تبعات تورمی افزایش دستمزد هشدار داده است و در چهار ماه آتی و به تدریج شاهد برپایی جلسات تعیین دستمزد ۱۴۰۲ خواهیم بود؛ به نظر شما چه اقداماتی برای کنترل شرایط پس از افزایش دستمزد باید انجام شود؛ گفت: اتفاقی که رخ می‌دهد این است که مارپیچ تورم- دستمزد دوباره باز تولید می‌شود. وی توضیح داد: تنها راهی که می‌توان این دور باطل را شکست؛ این است که تولید افزایش یابد، از تکنولوژی بهتر و به‌روزتر در روند انجام تولید استفاده شود تا مانع از افزایش هزینه تولید شود؛ پس از آن ارز باید مدیریت شود که هزینه ارزی تولید بالا نرود؛ تسهیلات ارزان‌تر در اختیار بخش تولید قرار گیرد. اکنون و عملا هیچ بانکی نرخ تسهیلات را پایین نمی‌آورد زیرا نرخ سود بانکی نیز پرداخت می‌کند پس این امکان منتفی است مگر اینکه دولت تسهیلات ارزان ارایه دهد که تبدیل به امضاهای طلایی و ... می‌شود. همچنین حرص و طمع افزایش قیمت باید کم شود زیرا شاهدیم که حتی گوجه‌فروش هم قیمت جنس خود را بالا می‌برد زیرا نگاه می‌کند به گران شدن قیمت لاستیک خودرو و در نتیجه قیمت اجناس خود را افزایش می‌دهد.

آلبرت بغزیان: دولت در قبال کنترل تورم مسئول است. تورم محصول سیاست‌های دولتی است. متاسفانه به جای اینکه دولت تورم را مهار کند، دستمزد را افزایش می‌دهد، یعنی دقیقا به جای آنکه مشکل اصلی را حل کند، دائما مسکن تزریق می‌کند و این بحرانی جدی است

این اقتصاددان گفت: در یک ماراتن افزایش قیمت‌ها افتاده‌ایم که همه افزایش قیمت اجناس خود را توجیه می‌کنند و در این چرخه نادرست فقط حقوق بگیران ثابت ضرر می‌کنند زیرا نمی‌توانند دستمزد خود را افزایش دهند. وی در پایان گفت: در این شرایط شاهد نظارت ضعیف دولت، ضعف مدیریت ارزی از سوی بانک مرکزی و نیز بنگاه‌داری بانک‌ها هستیم.

خبر اقتصادی

انتقاد نماینده مجلس از آبونمان ۲۰ هزار تومانی تلفن ثابت

نماینده مردم میانه در مجلس با انتقاد از افزایش آبونمان تلفن ثابت به ۲۰ هزار تومان، گفت: با گرانی‌های فعلی و فشاری که به مردم تحمیل می‌شود آیا شرکت مخابرات دچار آسیب مغزی شده که تا این حد اشتراک را افزایش داده است؟ به گزارش خانه ملت، مرتضی حسینی در نشست علنی دیروز مجلس با استناد به اصل ۴۰ قانون اساسی، گفت: شرکت مخابرات باید نسبت به این موضوع پاسخگو باشد.

قطر و آلمان قرارداد گازی ۱۵ ساله امضا کردند

خبرگزاری فرانسه- وزیر انرژی قطر اعلام کرد: این کشور با ارسال ۲ میلیون تن گاز طبیعی مایع در سال به آلمان به مدت ۱۵ سال موافقت کرده است. آلمان به عنوان دومین اقتصاد بزرگ اروپا پس از درگیری نظامی روسیه و اوکراین، برای یافتن جایگزین به منظور تامین انرژی خود با مشکل مواجه است. شریده الکعبی، وزیر انرژی قطر و مدیرعامل شرکت «قطرانرژی» گفت: با این قرارداد قطر در نظر دارد تا «در تلاش‌ها برای تامین امنیت انرژی در آلمان و اروپا مشارکت کند».

مشوق مالیاتی جدید دولت به دارندگان رمزدارایی

مهر- سازمان امور مالیاتی کشور در بخشنامه‌ای اعلام کرد که بازگشت ارز حاصل از رمزدارایی به چرخه اقتصادی، مشمول مزایای مالیاتی خواهد شد.

داوود منظور رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور در بخشنامه‌ای به ادارات کل امور مالیاتی اعلام کرد که بازگشت ارز حاصل از رمزدارایی به چرخه اقتصادی، مشمول مزایای مالیاتی خواهد شد.

در این بخشنامه که پنجم آذر ماه صادر شده، آمده است: مطابق ماده ۱۱ آئین نامه استخراج رمزدارایی ها «مراکز استخراج رمزدارایی در صورتی که محصول خود را صادر و ارز حاصل از آن را بر اساس ضوابط بانک مرکزی به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند، مشمول مزایای مقرر در قوانین و مقررات مالیاتی خواهند شد.»

مذاکرات اوپک پلاس درباره کاهش بیشتر تولید نفت

ایسنا- منابع آگاه به بلومبرگ گفتند انتظار می‌رود اوپک و متحدانش در نشست آتی خود، کاهش بیشتر تولید نفت را بررسی کنند. عربستان سعودی و شرکایش در اوپک پلاس ماه میلادی گذشته با تصویب کاهش هدف تولید به میزان دو میلیون بشکه در روز، بازار نفت را غافلگیر کرده و باعث واکنش شدید دولت آمریکا شدند. با این حال، قیمت‌ها از آن زمان کاهش پیدا کرده و سه شنبه هفته جاری نفت برنت برای مدت کوتاهی در بازار لندن به ۸۰ دلار در هر بشکه نزول کرد.

نمایندگان اوپک پلاس که تاکنون می گفتند برای ارزیابی تاثیر این کاهش عرضه بر بازارهای نفت، دست نگه خواهند داشت، اکنون می گویند کاهش تولید ممکن است یکی از گزینه‌های مورد بررسی باشد. مذاکرات در اوپک پلاس پیش از نشست رسمی چهارم دسامبر، هنوز رسما آغاز نشده است.

ریاض یک سیگنال واضح غیرمعمول به بازار ارسال کرده است. شاهزاده عبدالعزیز بن سلمان، وزیر انرژی عربستان سعودی، هفته گذشته اظهار کرد: اوپک پلاس آماده است با کاهش بیشتر عرضه در صورت لزوم به منظور متوازن کردن عرضه و تقاضا، مداخله کند.

عربستان ساخت اولین کارخانه خودروهای الکتریکی را آغاز کرد

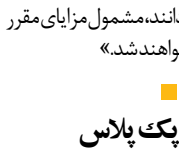

پس از اعلام تأسیس شرکت «سر»، عربستان سعودی مراحل ساخت اولین کارخانه خودروهای الکتریکی را آغاز کرد.

«الشرق بلومبرگ»، شرکت ملی خودروسازی عربستان سعودی، «سر» با شرکت «شهر اقتصادی عمار» قراردادی را برای خرید زمینی به ارزش ۳۵۹ میلیون ریال (۹۶ میلیون دلار) برای ایجاد مرکز تولید خودروهای الکتریکی منعقد کرد.

این کارخانه خودروسازی در زمینی به مساحت بیش از یک میلیون متر مربع در دره صنعتی نزدیک بندر ملک عبدالله ساخته خواهد شد.

گزارش

دستگاه‌های پوز نانوایان پشتیبانی قوی ندارند

نانوایان متخلف ۳۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان جریمه شدند

رئیس اتحادیه نانوایان سنگکی خاطر نشان کرد: نانوا ۸۵ درصد هزینه تولید را پرداخت می‌کند برای اینکه بتواند هزینه‌ها خود را جبران کند به ناچار کم‌فروشی و یا گران‌فروشی می‌کنند. اتحادیه مخالف چنین اقداماتی است اما بعد از بررسی اوضاع متوجه می‌شود که چاره‌ای جز این ندارد؛ از سوی دیگر جریمه‌های سنگین ۳۰ تا ۱۰۰ میلیونی برای نانوایان در نظر گرفته‌اند که این جریمه‌ها نیز بازدارنده نیست چرا که نانوا باز تلاش دارد برای جبران این جریمه‌ها از جیب مصرف کنندگان هزینه کند.

محمد سلیمانی در گفت‌وگو با ایلنا، در پاسخ به این پرسش که برخی مشاهدات میدانی حاکی از این مهم است که تعدادی از نانوایان اقدام به جمع‌آوری دستگاه‌های پوز هوشمند کردند آیا این خبر را تایید می‌کنید؟ گفت: گزارشی از جمع‌آوری دستگاه‌ها پوز از سوی نانوایان به اتحادیه داده نشده است؛ اما این دستگاه‌ها پشتیبانی قوی ندارند و برای تعمیر دستگاه نانوا حداقل باید ۲۴ ساعت یا حتی ۲ روز منتظر بماند که دستگاه سرویس و به‌روز شود، همین مسائل باعث شده است که نانوایان تمایل چندانی برای استفاده از این دستگاه‌ها از خود نشان ندهند. وی با بیان اینکه برخی از نانوایان دستگاه‌های پوز قدیمی را تحویل دادند، گفت: تعدادی از نانوایان دستگاه‌های پوز قدیمی را حفظ کردند تا در صورت بروز مشکل در دستگاه‌های جدید بتوانند از آنها استفاده کنند چرا که در شرایط فعلی کمتر شخصی پول نقد همراه خود دارد.

این فعال صنفی با اشاره به مشکلات دستگاه‌های پوز هوشمند، گفت: دستگاه‌هایی که به اینترنت متصل هستند مشکلات جدی دارند و قطع و وصل شدن آنها زمان‌بر است از سوی دیگر دستگاه‌های سیمی نیز جوابگو نیستند.

به گفته رئیس اتحادیه نانوایان سنگکی؛ هوشمند کردن نانوایان یک کار ملی بود و نباید تنها به یک شرکت واگذار می‌شد؛ بانک سپه برای جلوبردن کار باید از همکاری چند شرکت دیگر بهره می‌گرفت و اینگونه پشتیبانی آن قوی‌تر می‌شد. برخی از نانوایان به اتحادیه مراجعه می‌کنند که پشتیبانی برای آنها رول نمی‌آورد.

سلیمانی با بیان اینکه مرحله دوم طرح هوشمندسازی نانوایان اجرایی نشده است، گفت: این طرح همچنان در مرحله اول است و هنوز برای مسئولان محرز نشده است که نانوا چقدر فروش دارد؟ ۸۰ نانوا سنگکی و بیش از ۱۰۰ نانوا سنتی در تهران هنوز مجهز به این دستگاه نشده‌اند؛ اجرای این طرح به این مرحله نرسیده است که هر نانوا در ماه چند کیسه آرد مصرف می‌کند.

این فعال اقتصادی در پاسخ به این پرسش که چرا نان‌ها کیفیت سابق را ندارند و یک روز بعد از پخت نمی‌توان آنها را مصرف کرد؟ گفت: کیفیت نان به آردی که نانوا از آن برای پخت استفاده می‌کند ارتباط مستقیم دارد؛ نانوایان یک واحد تولیدی هستند؛ البته در بررسی کیفیت نان باید عوامل دیگر را در نظر داشت، نرخ‌نامه نانوایان مربوط به ۱۴۰۰ است و نانوایانی که آرد نوع یک دریافت می‌کنند ۱۵ درصد نوع دو ۱۰ درصد مابه‌التفاوت را دریافت می‌کند که این مبلغ نمی‌تواند هزینه نانوایان را تقبل کند.

وی ادامه داد: نانوا ۸۵ درصد هزینه تولید را پرداخت می‌کند برای اینکه بتواند هزینه‌ها خود را جبران کند به ناچار یا کم‌فروشی و یا گران‌فروشی می‌کند. اتحادیه مخالف چنین اقداماتی است اما بعد از بررسی اوضاع متوجه می‌شود که چاره‌ای جز این ندارد؛ از سوی دیگر جریمه‌های سنگین ۳۰ تا ۱۰۰ میلیونی برای نانوایان در نظر گرفته‌اند که این جریمه‌ها نیز بازدارنده نیست چرا که نانوا باز تلاش دارد برای جبران این جریمه‌ها از جیب مصرف کنندگان هزینه کند.

گزارش

پروژه رمز ریال از رقابت جهانی عقب مانده است؟

پرونده وعده‌های اجرایی نشده دولت روز به روز در حال سنگین‌تر شدن است؛ از واردات خودرو و ساخت یک میلیون مسکن در سال گرفته تا اجرایی شدن ریال دیجیتال، وعده‌هایی که هر چند هفته یکبار اجرایی شدن آنها به تعویق می‌افتد و به ماه بعد موکول می‌شود.

به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین، موضوع ریال دیجیتال که یک نوع ارز دیجیتال بانک مرکزی است برای اولین بار در دوره دولت دوازدهم مطرح شد و در سال ۱۳۹۹ شرکت خدمات انفورماتیک بانک مرکزی وظیفه انجام این پروژه را بر عهده داشته است و اجرایی شدن آن به دولت بعدی موکول شد؛ با این حال اجرایی شدن این پروژه در دولت سیزدهم با فراز و نشیب‌ها و وعده‌های تکراری از سوی مسئولین همراه شد.

آخرین بار در تاریخ ۸ آبان بود که خبری از پروژه ریال دیجیتال شد و پیش‌نویس ۵۲ صفحه‌ای از سند آن توسط بانک مرکزی منتشر شد که در آن ماهیت، اهداف، نحوه تولید و توزیع و همچنین شیوه تراکنش‌های این طرح بررسی شده است؛ در این سند آورده شده است که ریال دیجیتال بانک مرکزی پس از طی مراحل قانونی و اخذ مجوزهای لازم، در حجم مشخصی توسط بانک مرکزی تولید می‌شود. ریال دیجیتال تولید شده پس از تامین پشتوانه‌های لازم توسط بانک مرکزی منتشر شده و پس از آن، هر واحد ریال دیجیتال همان ریال جاری کشور بوده و هر واحد از آن معادل یک ریال خواهد شد.

اجرایی شدن پروژه ریال دیجیتال در حالی در مرحله اخذ مجوز گیر افتاده است که علی صالح‌آبادی، رئیس کل بانک مرکزی، در تاریخ ۲۳ شهریور ماه از اجرای مرحله پیش آزمایشی ریال دیجیتال بانک مرکزی خبر داده بود و گفته بود که طی روزهای اخیر فرایند پیش از راه‌اندازی آزمایشی ریال دیجیتال با رقم یک میلیارد تومان و با ارائه ریال دیجیتال به تعداد محدودی از افراد شروع و عملا مرحله پیش آزمایشی آن در دو بانک ملی و ملت اجرایی شده است.

رییس کل بانک مرکزی درباره جزئیات راه‌اندازی پیش آزمایشی ریال دیجیتال نیز اعلام کرده بود که دو فروشگاه برای استفاده از این ریال دیجیتال تعیین شدند و کار در مرحله قبل از آزمایشی را آغاز کرده‌اند. صالح آبادی همچنین وعده ورود به مرحله آزمایشی گسترده‌تر در مهر ماه را داده بود و حال بیش از یک ماه و نیم از این وعده می‌گذرد و ریال دیجیتال کماکان در مرحله اخذ مجوز گیر افتاده است!

رقابت نفس‌گیر بانک‌های مرکزی برای توسعه ارز دیجیتال

بانک مرکزی در حالی توسعه ارز دیجیتال را روزبه‌روز عقب می‌اندازد که کشورهای سراسر جهان برای راه‌اندازی ارز دیجیتال بانک مرکزی رقابت می‌کنند؛ چین اولین اقتصاد بزرگ بود که نسخه دیجیتالی مبتنی بر بلاک چین از ارز خود، یوان سایبری، ایجاد کرد. بانک خلق چین آزمایشی از e-CNY خود را در سال ۲۰۲۰ در شنژن راه‌اندازی کرد و از آن زمان استفاده از آن را به سایر شهرها نیز گسترش داده است. این خبر خوبی از یک سو برای شهروندان کشوری است که به شدت به پرداخت‌های الکترونیکی متکی هستند، بانک مرکزی امارات نیز در حال کار بر روی پروژه‌ای برای استفاده از بلاکچین و ارز دیجیتال بانک مرکزی برای پرداخت‌های منطقه‌ای بین کشورهاست.

بانک مرکزی سوئد نیز در حال آزمایش کرون الکترونیکی خود برای پرداخت‌های تجاری و خرده فروشی است. حتی هیئت نسبتاً مستحکم فدرال رزرو ایالات متحده مقاله‌ای منتشر کرده است که مزایا و معایب ارز دیجیتال بانک مرکزی را ارزیابی می‌کند.

بدیهی است که بانک‌های مرکزی در حال تلاش برای سوار شدن به قطار ارز دیجیتال بانک مرکزی قبل از خروج از ایستگاه هستند؛ اما چه انگیزه‌ای به این حرکت دیوانه‌وار دامن می‌زند؟

یک استدلال این است که با ارائه دسترسی دیجیتال به هر کسی که دارای تلفن همراه یا کارت هوشمند است، ارز دیجیتال بانک مرکزی فناوری پرداخت مدرن را به توده‌ها گسترش می‌دهد. از طرف دیگر دولت‌ها با توجه به توسل ایالات متحده به تحریم‌های مالی، به‌طور فزاینده‌ای از وابستگی خود به دلار به عنوان ابزار غالب برای چنین معاملاتی ناراحت می‌شوند. امید این است که ارز دیجیتال بانک‌های مرکزی ممکن است یک جایگزین دیجیتال ارائه دهند.

به بیان دقیق، هیچ مانعی برای تبادل ارز دیجیتال بانک مرکزی کشورهای مختلف و استفاده از آنها برای پرداخت‌های بین‌المللی وجود ندارد. چندین ارز دیجیتال بانک مرکزی می‌توانند روی یک بلاک چین اجرا شوند. انگیزه دیگر برای شرکت در رقابت ارزهای دیجیتال بانک مرکزی این باور است که برتری مالی و حتی ژئوپلیتیکی به این موضوع بستگی دارد که کدام بانک مرکزی سریع‌تر ارز دیجیتال خود را صادر می‌کند. این استدلال فرض می‌کند که ارزهای دیجیتال بانک‌های مرکزی در فراسوی مرزها مورد استفاده قرار خواهند گرفت و آنها جایگزین بازار بین‌بانکی بین‌المللی به‌عنوان وسیله نقلیه برای معاملات بین‌المللی خواهند شد.